

SİDİ ABDERRAHMAN (FAS)

Casablanka taş ocaklarının en önemli grubunu içinde bulunduran bu sit, şehrin 3 Km. güney-batısında deniz kıyısında bulunur. Bu isim arlında toplanan buluntu yerleri şunlardır:

1.Chatelier Şehri, **2.**Cunette (Küçük Kanal), **3.** Littorines Mağarası, **4.** Doğu Yamaç, **5.** Sidi Abderrahman Yayılım Alanı, **6.** Stic ve Thomas Taş Ocakları.

SİDİ ABDERRAHMAN KANALI (Cunette)

Sidi Abderrahman yerleşiminin kuzey doğu ucunda bulunan kanalda R. Neuville ve A. Ruhlmann şimdi kaybolmuş olan stratigrafik bir kezit ortaya çıkarmışlardır. P. Biberson 1956 yılında aşağıdaki stratigrafiyi saptamıştır:

J=M,N,O Klasik yerleşim,

H: Kumul

G°: Çakıllar ve çakıllı kumlar,

G¹: Lumachelle (içinde kavkı kırıntıları bulunan mermerimsi bir oluşum),

G²: Tekrar çakıllar, çakıllı kumlar ve kumlar,

E: Poudingue (çakıl ve taş kırıntılarının kendi kendine çimentolaşmasından oluşmuş kütle),

D°, **D¹:** Sarımtrak balçık,

D²: Pembe breşimsi kalkerler,

D³: Kabuk,

C: Üst kumul,

B: Kabuk,

A: Kırmızı balçık

Bunlar arasında “**J**” ve “**G**” seviyeleri “**Evrimlenmiş Yontuk Çakıl Kültürü**” ile “**Alt-Orta Acheuléen**”den oluşan karışık bir endüstri; “**E**” seviyesi ise “**Üst Acheuléen**” vermiştir.

Mağara **Anfatiene** deniz ilerlemesi sırasında yani “**G**” seviyesinde yaklaşık 600.000-350.000 yılları arası Orta Pleistosen’e denk gelen bir süreçte oyulmuştur ve Üst Pleistosen’de (yaklaşık 350.000-200.000 arası) dolmuştur.

P. Biberson **Littorines Mağarası**’nda Acheuléen bir endüstriye bağlanan ve Üst Pleistosen’in başlangıcına tarihlenen bir seviyede Homo *erectus* insanına ait bir mandibula parçası bulmuştur. Bu alt çenenin morfolojisi, onun Kuzey Afrika klasik Homo *erectus*’una ait olduğunu akla getirmektedir. Fakat daha evrimlenmiş özellikler gösteren bu alt çenedeki dişler daha küçüktür. O halde evrimlenmiş bir Homo *erectus* söz konusudur ve bu fosil Kuzey Afrika’da Homo ırkının bağımsız gelişimi hipotezine bir dayanak oluşturmaktadır.

Kanalın kuzey yamacı üzerinde **Chatelier** şehri yatağı bulunmaktadır. P. Biberson burada **D²** seviyesini kazmış ve Acheuléen VIII endüstrisi bulmuştur. 1981’de yeni verilerle bu durum doğrulanmıştır.